

OVER EENIGE IN ONS LAND AANGETROFFEN VORMEN
VAN CALLUNA VULGARIS

door

JOH. JANSEN.

Indertijd schreef ik in De Levende Natuur (jaarg. 31, p. 370; 33, p. 140) over door mij gevonden vormen van *Calluna vulgaris*. De wijze, waarop deze namen gepubliceerd zijn, voldoet echter niet aan de daarvoor bestaande voorschriften en eenige namen kunnen bovendien door betere vervangen worden. Daarom laat ik hier nog eens een beknopt overzicht volgen der door mij ontdekte nieuwe vormen.

A. *Vormen volgens de bloemen en bloeiwijzen.*

1. *Calluna vulgaris* forma *multibracteata* Joh. Jansen, nova forma. — Ramuli breves inflorescentiarum racemiformium flore singulo terminali bractearum paribus 3—32 (vel etiam pluribus) decussatis et condensatis suffulto. Syn.: *Call. vulg. Omnium Sanctorum* Joh. Jansen, in De Lev. Nat., 31, p. 370 (1927) nom. nud.

Van dezen vorm vond ik in de omgeving van Nijmegen ongeveer 40 exemplaren; twee zijn er bekend uit Drente, één uit Utrecht. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever (in het bezit van het Natuur-Historisch Genootschap in Limburg).

Subforma *torta* Joh. Jansen, nova subforma, bracteis magis minusve spiraliter dispositis.

Subforma *pentamera* Joh. Jansen, nova subforma, floribus 5-meris, raro 6-meris.

Subforma *deflorata* Joh. Jansen, nova subforma; ramuli brevis bracteis numerosis condensatis, sed flore nullo.

Deze 3 subformae werden eveneens in de omstreken van Nijmegen aangetroffen. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever, Maastricht.

2. *Calluna vulgaris* forma *terminalis* Joh. Jansen, nova forma. — Flores terminales in apicibus ramulorum brevium foliis normalibus sed bracteis nullis. Syn.: *Call. vulg. pseudo Omnium*

Sanctorum Joh. Jansen, in De Lev. Nat., 31, p. 370 (1927) nom. nud.

Gevonden in de omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden en Herb. A. de Wever, Maastricht.

3. *Calluna vulgaris* forma *diplocalyx* Joh. Jansen, nova forma. — Corolla calyciformis, flores ergo sepalis 2×4 , staminibus autem nullis, et semper clausus. Syn.: *Call. vulg. gynodioica* Joh. Jansen, in De Lev. Nat., 31, p. 370 (1927) nom. nud.

Behalve in de omstreken van Nijmegen ook aangetroffen in Zuid-Limburg en in Drente. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever, Maastricht.

Subforma *polystyla* Joh. Jansen, nova subforma, stylis plurimis, ceterum ut forma *diplocalyx*.

Omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden.

4. *Calluna vulgaris* forma *clistanthes* Joh. Jansen, nova forma. — Flores semper clausi.

Omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden, Herb. A. de Wever, Maastricht.

5. *Calluna vulgaris* forma *brachysepala* Joh. Jansen, nova forma. — Calyx corollae aequilonga vel brevior. Syn.: *Call. vulg. brevicalyx* Joh. Jansen, in De Lev. Nat., 31, p. 370 (1927) nom. nud.

Omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever, Maastricht.

6. *Calluna vulgaris* forma *polysepala* Joh. Jansen, nova forma. — Flores pleni sepalis numerosis. Syn.: *Call. vulg. plena* Joh. Jansen, in De Lev. Nat., 31 p. 370 (1927) nom. nud.

Omsterken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever, Maastricht.

Subforma *subplena* Joh. Jansen, nova subforma. — Flores pistillo praediti, ceterum ut in forma *plena*.

Omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden.

7. *Calluna vulgaris* forma *apetala* Joh. Jansen, nova forma. — Pars florum corolla destituta.

Omstreken van Nijmegen. Joh. Jansen, Malden.

Behalve den vorm met gewone violet-rose bloemen werden ook gevonden vormen met roode bloemen (als bij den gekweekten vorm *Alporti*), met helder rose en met witte bloemen. Bij den witbloemigen vorm kan de stamper kleurloos zijn, maar ook wel rood. Een witbloemige plant met roode stampers had een gedeeltelijk roode bloem (polychromie).

B. Volgens de bladeren kunnen, behalve de bekende vormen *aurea*, *argentea*, *cuprea*, nog onderscheiden worden:

8. *Calluna vulgaris* forma *chlorostachys* Joh. Jansen, nova forma. — Ramuli apicibus luteis.

Omstreken van Nijmegen. Herb. Joh. Jansen, Malden, en Herb. A. de Wever, Maastricht.

De forma *Erikae* Ascherson is niet zeldzaam op dorre plaatsen. Eens vond ik een zeer gedrongen vorm, denkkelijk de forma *condensata* Rouy. Ook werden enkele planten gevonden met meerdere mooi gefascieerde stengels, en tweemaal een met doorgegroeide bloemen, n.l. bij de vormen *multibracteata* en *diplocalyx*.

Alle hiervoor vermelde vormen behooren tot de var. *genuina* Regel. Van de var. *hirsuta* Gray, die ik verschillende malen vond in de omgeving van Nijmegen en op de Veluwe, heb ik geen variëteiten gevonden.

Malden (G), April 1935.

JOH. JANSEN.